

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13705

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): Σαμουήλ, Βασίλειος Β', Δούναβης, Σπερχειός, Κλειδίον, Συμεών, Ματζικέρτ, Ρωμανός Δ' Διογένης.

Ο Βούλγαρος ηγεμόνας _____ επέκτεινε τις κτήσεις του μέχρι τον _____ και την κεντρική Ελλάδα. Αρχικά ο αυτοκράτορας _____, περιορίστηκε σε διπλωματικά μέτρα. Στη συνέχεια, όμως, οι Βυζαντινοί ανέπτυξαν έντονη στρατιωτική δράση κατά των Βουλγάρων με πρώτη επιτυχία στην περιοχή του _____ από τον στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό. Αργότερα, στη μάχη του _____, κοντά στον Στρυμόνα, οι Βυζαντινοί νίκησαν τους Βουλγάρους.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Σαμουήλ, Δούναβη, Βασίλειος Β', Σπερχειού, Κλειδίου.

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
2. Πτώση της Βαστίλλης
3. Διανομή της Ρωμανίας
4. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών
5. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Ίδρυση της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας του Γερμανικού Έθνους (962), 2. Οριστικό Σχίσμα Εκκλησιών (1054), 3. Διανομή της Ρωμανίας (1204)
4. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου (1572), 5. Πτώση της Βαστίλλης (1789).

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Λογοθέτης του Γενικού, καπνικός φόρος, Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (Αμερικανική Επανάσταση). (μονάδες 5+5+5=15)

Λογοθέτης του Γενικού: Ο τίτλος αυτός μαρτυρείται για πρώτη φορά το 692. Υποχρέωσή του υπεύθυνου λογοθέτη ήταν η κατανομή, η συλλογή και η εποπτεία των δημόσιων φόρων. Για την καλή άσκηση των αρμοδιοτήτων του είχε στη διάθεσή του σημαντικό αριθμό υπαλλήλων.

Καπνικός φόρος: είδος κεφαλικού φόρου, επιβαλλόταν σε κάθε εστία που κάπνιζε, δηλαδή σε κάθε νοικοκυριό (η λέξη «καπνός» όπως και το τζάκι σήμαινε την εστία που καπνίζει, συνεπώς κάθε νοικοκυριό). Στα τέλη του 8^{ου} αι. ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Α΄ επέβαλε τον καπνικό φόρο και στους παρόικους των μονών και των ναών καθώς και στα πολυάριθμα φιλανθρωπικά ιδρύματα. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 24 του σχολικού βιβλίου.)

Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (Αμερικανική Επανάσταση): Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας ήταν ένα έγγραφο που ψήφισε η Συνέλευση της Φιλαδέλφειας στις 4 Ιουλίου 1776, συντάχθηκε με την καθοδήγηση του Βενιαμίν Φραγκλίνου και του Θωμά Τζέφερσον και αποτελεί την πρώτη πρακτική εφαρμογή των πολιτικών ιδεών του Διαφωτισμού. Στη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας στηρίχθηκε η ιδεολογία της Αμερικανικής Επανάστασης. (η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 173 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α. Να εξηγήσετε πώς πραγματοποιήθηκε ο οριστικός εκχριστιανισμός των Ρώσων.

(μονάδες 13)

Το Βυζάντιο είχε απειληθεί πολλές φορές από τους Ρώσους, ταυτόχρονα όμως είχε αναπτύξει εμπορικές σχέσεις με το κράτος του Κιέβου, ενώ πολλοί Ρώσοι έμποροι και πρεσβευτές επισκέπτονταν συχνά το Βυζάντιο για να ανταλλάξουν τα προϊόντα τους με τα περίφημα βυζαντινά μεταξωτά. Το 957 το Βυζάντιο επισκέφτηκε η ηγεμονίδα του Κιέβου Όλγα. Στην επίσκεψη αυτή φαίνεται ότι τέθηκαν οι βάσεις του δεύτερου και οριστικού εκχριστιανισμού των Ρώσων. Επίσημα ο εκχριστιανισμός ολοκληρώθηκε στα τέλη του 10ου αι. Ο Βασίλειος Β΄ υποσχέθηκε να δώσει στον Ρώσο ηγεμόνα Βλαδίμηρο ως σύζυγο την αδελφή του Άννα, αν ο ίδιος και το έθνος του ασπάζονταν τον χριστιανισμό. Τα γεγονότα εξελίχθηκαν σύμφωνα με τις υποσχέσεις και τις προθέσεις του Βασιλείου Β΄ και η βάπτιση του Βλαδίμηρου έλαβε χώρα πιθανότατα στη Χερσόνα.

Ο γάμος του Ρώσου ηγεμόνα με την πορφυρογέννητη πριγκίπισσα ήταν το μέσο, για να αποκτήσει η Ρωσία διεθνές κύρος και όλα τα αγαθά που συνεπαγόταν η διάδοση της Ορθοδοξίας και του βυζαντινού πολιτισμού στη χώρα αυτή. Με τις βυζαντινές ιεραποστολές στοιχεία κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης, θεσμοί, η βυζαντινή τέχνη και ο βυζαντινός πολιτισμός εισήχθησαν στη Ρωσία και αποτέλεσαν τη βάση του ρωσικού πολιτισμού και της ρωσικής πνευματικής παράδοσης.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 46 του σχολικού βιβλίου)

2.β. Ποια ήταν τα αποτελέσματα της Αμερικανικής Επανάστασης για τους αποίκους και του Αμερικανικού Σύνταγμα για τους πολιτειακούς θεσμούς;
(μονάδες 12)

Οι πολιτικές και ιδεολογικές ζυμώσεις κατά τη διάρκεια της αμερικανικής επανάστασης παραμέρισαν σταδιακά τις επιμέρους εθνικές ιδιαιτερότητες των αποίκων, Έτσι δεν δημιουργήθηκε μόνο ένα νέο κράτος αλλά και ένα νέο Έθνος.

Το Αμερικανικό Σύνταγμα, όπως και η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, απηχεί βέβαια και μεταφέρει στο πρακτικό πεδίο τις ιδέες του Διαφωτισμού. Ταυτόχρονα όμως προχωρεί περισσότερο, καθιερώνοντας δύο άγνωστους μέχρι τότε πολιτειακούς θεσμούς: α) τον **θεσμό της ομοσπονδίας** και β) της **αβασίλευτης δημοκρατίας**.

Παράλληλα, η αμερικανική ανεξαρτησία αποτέλεσε το πρώτο παράδειγμα επιτυχούς έκβασης μιας επανάστασης και διαδραμάτισε ρόλο καταλύτη. Έτσι στις αρχές του 19^{ου} αιώνα επαναστάτησαν οι ισπανικές αποικίες στη Λατινική Αμερική, ενώ στην Ευρώπη ένας επαναστατικός άνεμος εξαπλώθηκε διαδοχικά στην Ελβετία, στην Ολλανδία, στο Βέλγιο και στη Γαλλία

Το νέο κράτος, παρά τις αρχικές δυσχέρειες, παρουσίασε ταχύτατη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς και αναδείχθηκε σύντομα σε μεγάλη δύναμη. Με τη **Συνθήκη της Γάνδης** (1814) οι Ηνωμένες Πολιτείες επέβαλαν στην Αγγλία την οριστική απομάκρυνσή της από την Αμερική, ενώ με το **Δόγμα Μονρόε** (1823) εγκαταλείφθηκαν οριστικά οι αποικιακές βλέψεις των Ευρωπαίων στην ήπειρο αυτή.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 174-175 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαϊρέτη Αγγελική